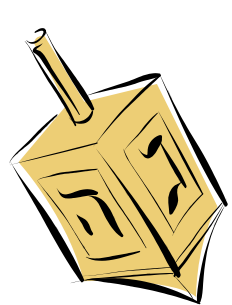

זֶה הִיָּה בַחֲנֻכָּה אוֹ: נֵס גְדוֹל הִיָּה פֹה / נתן אלתרמן

וַיִּתְעוֹרְרוּ כָּלֶם
וַיִּרְיֵעוּ בְּקוֹל רָם:
"שִׁתְּק טַפֵּשׁ, אֲמַרְתָּ שְׁטוּת
בְּעֲצָמֶךָ אֶתְּה סִמְרָטוּט!
רֵאָה, לֹא פִחְדָּנִים אֲנַחְנוּ,
וְלִשְׁמַח לֹא שְׂכַחְנוּ
נִסְדָּר מִשְׁחָק עֲלֵינוּ
דּוֹקָא, דּוֹקָא, לְהַרְגִּינוּ!"

אֲזֵ אָמַר הַמְטָאָטָא
- נַעֲרָךְ לוֹ חֲגִיגָה
וְנִרְאָה לוֹ, לִשְׁוִטָה,
אֵת מִשְׁחָק הַחֲנֻכָּה!

אֲנָכִי, זָקֵנִי נָאָה,
מְטָאָטָא אָנִי! ... עַל כֵּן
בְּרִשׁוֹתְכֶם, הִיָּה אֶהְיָה
מִתְתַּיְחֵו הַזָּקֵן.

וְאֶתְּה הַפְּרִימוּס דַּע,
?הוּדָה תִּהְיָה אֶתְּה!
קוּם וְצֵא לְמַלְחָמָה
בְּשִׁלְהַבְתֵּיָה חֲמָה!

וְאֶתְּם הַצְּבָרִים,
עֲצִיִּי הַגְּבוּרִים,
רַק אֶתְּכֶם בְּחַר לְבִי
לְאָחִי הַמַּכְפִּי.
חֲדָדוּ אֶת הַקּוֹצִים,
כִּי לְקָרֵב אָנּוּ יוֹצְאִים!

זֶה הִיָּה בַחֲנֻכָּה.
הִילָדִים שְׂכָבוּ לִישׁוֹן,
הַכֶּתֶה הִיָּתֶה רִיקָה.
רַק הִבְהֵב עוֹד נֵר רֵאשׁוֹן.
שְׂקֵט, חִשְׁדָּ, אִין אָדָם -
כְּלִי הַבֵּית לְבָדָם -
רַעְדוּ כָּלֶם בַּיַּחַד
קָצַת מְקוֹר וְקָצַת מִפְּחַד...

כָּל אֶחָד חָשַׁב לוֹ: מָה?
מָה הָרוּחַ נְהַמָּה?
לְמָה הִרְצָפָה חוֹרְקָת?
מִי זוֹחַל אֵלַי מִנְּגִיד?
מִי צַפְצָף? זֶה לֹא צָרְצָר!
הַצְּפָצוּף כָּל-כָּךְ מוֹזָר!
אוּיָה, מִשְׁהוּ אֵיִם
פֹּה יִקְרָה עַד אוֹר הַיּוֹם.

הַשְּׁלַחֵן פָּחַד בַּהֲגֵן
הַכֶּסֶּא לְחֹשׁ: "הַצִּילוּ!"
מְטָאָטָא בְּלֵה מְזִקֵן...
כְּבָר פָּחַד לְפָחַד אֶפְלוּ...
וַיְבִין אֵלֶּה - הַכְּלָבֵלֵב
עוֹד מַעֵט וְהַתְּעַלְפָּ...
עַד אֲשֶׁר הִגִּיעַ קוֹץ -
הַשְּׁעוֹן לְבוֹ אֲמָץ
וְקָרָא בְּקוֹל בְּרָזָל:
מָה זֶה פֹּה, לַעֲזָאזְלִי!!
- זֶה רוֹעֵד וְזֶה מִתוּחַ
- וְלִזָּה יֵשׁ מַצֵּב רוּחַ...
מִי אֶתְּם? כְּלוּם כְּבוּדִים
אוֹ סִחְבוּת וְסִמְרָטוּטִים?!

גם אתה, משפך בכון,
תפקידך הוא מצין,
שב ושפך דמעות פמים
על חרבן ירושלים!

כך הוסיף המטאטא
את התפקידים לתת,
אך סוף סוף הגיע עד
היננים... ופה עמד!

אף אחד אינו חוטף,
כל אחד רוצה לבכות...
כי כלם יודעים היטב –
היננים קבלו מכות...

עד שבין הפסאות
באה החלטה כזאת:
אנו גבורים כפלים,
לנו יש ארבע רגלים,
האנחנו נבהל
מצבאות בני ישראל?
שמאל ימין, ימין ושמאל
להרביץ ולא לחמל!

אז נשאו הקמקומים
אפיהם העקמים
והפסאות הריעו
הי הידד! פילים הגיעו!
מעכשו איש לא יפנוי
עד עולם יחי מלכנו!...

מי המלך?
מי?
דממה!
על כלם נפלה אימה
וכלם ראשם הניעו:
- אנטיוכוס! לא אני הוא!

המשחק כמעט הופר
כי בלי מלך רע ומר!
אך הפיל פתאום נתקל
בבלבלב בקצה החדר,
הרימו אל על חיש קל
וקרא: הכל בסדר!

הבלבלב בכה, ילל,
גם נסה לשרט, לנשך,
אך מאמה לא הועיל
- שתק פחדן, עלה ומלך!
התרגז עליו הפיל -
אם לברח תנסה
יקשרוך לכסא!...

כאשר הוכן הכל
יהודה קרא בקול:
- אנטיוכוס הזנהר,
זעמי כאש בוער,
אם תוסיף עוד להציק
לעירי, לירושלים,
את נבלת גופך אציג
לחיה ולעוף שמים.

אז בכה הפלב: אמא,
מה עשיתי לו לפרימוס?
רק בבלבלב קטן אני
ולא מלך ינני!

הַכְּלַבֵּלֵב בְּכָה לִשְׂוֹא
כִּי פִתְאוֹם הִתְחִיל הַקָּרֵב
וּבֵן יָרַע הִתְהַפֵּךְ
הַכֶּסֶּא עַל הַמוֹלָךְ

כָּל הַבַּיִת הִתְמַלֵּא
מִן הַיְסוּד עַד הַטְּפָחוֹת
קוֹל שְׂמִיחָה וְקוֹל יֵלֵל
קוֹל רִנָּה וְגִיחֵחוֹת!

יְהוּדָה חֲרַבּוּ מוֹרִיד
וְגוֹזֵר כְּשֵׁד מִשְׁחַת.
מִתְעוֹפְפֶת הַבְּלוּרִית
וְלוֹהֶטֶת וְרוֹתַחַת...

גַּם הַמְטֵאֵטָא מְרַעִים...
בְּנֵי אֲתָה גְבוֹר אֲמִיץ!
בּוֹאוּ, בּוֹאוּ, בַּחוּרִים,
עַל הַמֶּלֶךְ לְהַרְבִּיץ!
כָּכָה, כָּכָה, הִבּוּ רוּחַ,
הַפִּילִים פָּרְצוּ לְטִבַּח
עוֹרוּ, עוֹרוּ, מִי יִפִּיל
מִי יִכְרִיעַ אֶת הַפִּיל?

וַתִּקּוּם עַרְבוּבָה,
מִיָּן בְּלִבּוֹל שְׂפָזָה,
רֹאשׁ בְּרֹאשׁ, יָד בְּיָד,
וְחִזָּה מוֹל חִזָּה!

רַק אֶחָד – הַסְּבִיבּוֹן
הַסְּתוּבָב פֶּה וְכָה,
וּבְחֵן כְּנָבוֹן
מִחִנָּה וְכַחוּ...
וְחֵשׁ הַפְּקֵחַ:

מִי הַלֵּילָה יִנְצַח?
אֲחֻכָּה נָא עַד הַסּוּף,
אִז אֲדַע לְבַחַר בְּטוֹב!

אֵךְ הִנֵּה, מִחִנָּה
הַיּוֹנִים נֹס לְאַחוֹר...
יְהוּדָה קָרָא: הַיָּדָד,
חֲפֹשׁ לָנוּ, אוֹר וְדִרְוֹר!

אִז עָמַד הַסְּבִיבּוֹן,
הִתְפָּרַקַד עַל גִּבּוֹ
וְקָרָא: נְצַחוּן!
נֹס גְדוֹל הִיָּה פֶה!